

Østjyske Lyst- og Fritidsfiskere/Danmarks Sportsfiskerforbund/ArneBager den 27.04.2024

Borgermøde om forslaget til udvidelse af Aarhus Havn d. 29. april 2024 på DOKK1

Beskyt havmiljøet – Nej til klapping

Aarhus Havn har søgt om klapping af blød havbund med miljøforurenende stoffer, MFS på Yderflak 2 mellem Hjelm og Sjællands Odde. I alt 400.000 m³ – det svarer til mindst 10.000 vogntog (store lastbiler med anhænger.)

- Klapping vælges af kortsigtede økonomiske hensyn. Systematisk undervurdering af økonomisk og samfundsmæssig værdi af en velfungerende havnatur i balance.
- Betyder spredning af sediment til større havområde. Naturlig bundflora og fauna forstyrres og levesteder ødelægges. Kan kvæle og reducere vækst af ålegræs og havtang.
- Næringsalte (N og P) og evt. MFS frigives og genaktiveres. Fremmer algeproduktion med risiko for iltsvind. Organisk indhold fører også til algevækst, bortskygning af planter og iltsvind.
- Algevækst, iltsvind og uklart vand betyder at fisk flygter. Det samme med den beskyttede art, marsvin. Økologisk tilstand og fiskebestandene er presset nok i forvejen. Fiskerne finder, at havområderne omkring Yderflak 2 er blandt de få og vigtigste leveområder for fisk i indre farvande.
- Langtidseffekterne kendes ikke. Erfaringsmæssigt ligger havbunden død hen. Miljøkonsekvensrapporten, MKR er præget af sparsom vidensgrundlag, bagatellisering af effekterne, mangelfulde data og oplysninger. Ikke i tråd med nødvendig økosystembaseret analyse og vurdering.
- Miljømyndigheder har identificeret MFS som største presfaktor i Kattegat, der har dårlig kemisk tilstand. Udledninger med MFS må ikke modvirke fortsatte bestræbelser på at opnå god tilstand. Det vil være i strid med EU's Vandrammedirektiv og dets "ikke-forureningsprincip».
- Myndigheden er forpligtet til ikke at træffe afgørelser som forringer den eksisterende miljøtilstand – eller som kan være til hinder for opfyldelse af de fastsatte miljømål.

Aarhus Havn har nu også fremsendt ansøgning om nyttiggørelse af al uddybningsmateriale, i alt 1.500.000 m³ (inkl. de 400.000 m³ til klapping på Yderflak 2). Den 24. april d.å. har Miljøstyrelsen meddelt tilladelse til denne nyttiggørelse. Dette dokumenterer, at havnens hidtidige argumentation for klapping falder til jorden, og at det er muligt som alternativ at indbygge al uddybningsmateriale i et havneprojekt. Så HVIS Trafikstyrelsen godkender forslaget til den ny Yderhavn må og skal det ske ved samtidigt krav om indbygning/nyttiggørelse af al uddybningsmateriale i projektet.

MEN: - I takt med at Aarhus Havns og Aarhus Byråds argumenter om behov for den ny Yderhavn er smuldret mere og mere må alternativet være at frafalde eller udskyde beslutning om havneprojektet – og i stedet gennemføre en effektivisering og modernisering af den eksisterende Østhavn.

Borgermøde om forslaget til udvidelse af Aarhus havn d. 29. april 2024 på DOKK1

Råstofindvinding til havs betyder risiko for forarmet havmiljø

Aarhus Havn og Aarhus Vand har søgt om råstofindvinding på Moselgrund beliggende mellem Hjelm og Samsø. 6.000.000 m³ til brug for ny Yderhavn og 2.000.000 m³ til ReWater projektet. Det svarer til mindst 200.000 vogntog (store lastbiler med anhænger).

Råstofindvindingen er irreversibel (kan ikke gøres om) og giver permanent forringede økosystemer, herunder fisk, da der er mindre lys pga. større dybder og ofte iltsvind i "hullerne". Flak og grunde i de kystnære farvande har ligesom stenrev været udsat for kraftige indvindingsaktiviteter gennem de sidste 100 år. Indvindingen på Moselgrund er særlig problematisk, da denne lokalitet er en blandt få, der er tilbage i eller i nærheden af Aarhus Bugt.

Aktiviteten betyder frigivelse af store mængder næringsstoffer. Miljøkonsekvensrapporten MKR beregner ikke den totale frigivelse af N. Næringsstofferne genaktiveres og bidrager til iltsvindet.

Moselgrund består af blandet forekomst af sandbund, grus og stenrev. Ved aktiviteterne sker der sedimentspild og -spredning der aflejres og fører til forringelser af stenrev og grusbund, der er så vigtige for velfungerende økosystemer.

Sandindvindingen påregnes at stå på i en periode på mindst 10 år. Rambøll, rådgiver, vurderer, at påvirkningen af bundflora og fauna er "ubetydelig" eller "begrænset". Det er biologisk fakta, at de fleste fiskearter har en levetid på maks. 5-6 år i gennemsnit. Det betyder, at aktiviteten påvirker fiskene over flere generationer, ynglen og rekrutteringen af nye fiskebestande. Da de kystnære fiskebestande i forvejen generelt er meget pressede er der stor risiko for, at Moselgrund følger sig til lokaliteterne, hvor fiskebestandene, særligt de bundlevende må give tabt.

Indvindingen har betydning for marsvin (særlig beskyttet art). Rambøll finder igen, at påvirkningen er "kortvarig og midlertidig". Når aktiviteterne varer mindst 10 år, med undervandsstøj, uklart vand, iltsvind og reduceret fødegrundlag så er det sandsynligt, at marsvinene påvirkes negativt og trækker sig fra området.

Aarhus Kommune sammen med en række østjyske kommuner har på positiv vis og med perspektiver besluttet at arbejde for genetablering af havmiljøet med gode fiskebestande i Aarhus bugt og de kystnære områder. Moselgrund kunne være en værdifuld ressource og udgangspunkt for genetablering og genkolonisering af fiskebestandene i bugten og langs kysterne i det østjyske.

Rambøll vurderer samlet set, at råstofindvindingen på Moselgrund ikke medfører en væsentlig miljøpåvirkning. En sådan vurdering når rådgiver frem til, når vidensgrundlaget for havmiljøet generelt er meget sparsomt, data og oplysninger er mangelfulde og effekterne bagatelliseres. Det betyder, at der åbnes op for meget subjektiv tilgang til væsentlighedskriteriet. Dette er ikke i tråd med nødvendig økosystembaseret analyse og vurdering.

Lad os nævne lokale erfaringer med råstofindvinding på 11.000.000 m³ sand fra Fløjstrup Strand: Her er dokumenteret, at havbunden efter mange år stadig er efterladt som et stort set livløst krater med tegn på jævnlige iltsvind. Rambøll taler mod bedre vidende.

Vi mener: - Aarhus Havns og Aarhus Byråds argumenter om behov for den ny Yderhavn smuldrer mere og mere. Alternativet må være at frafalde eller udskyde beslutning om havneprojektet – og i stedet gennemføre en effektivisering og modernisering af den eksisterende Østhavn. Og et nyt argument kan tilføjes: Den skadelige påvirkning på havmiljøet kan undgås, og Moselgrund kan bevares med sine værdifulde ressourcer for økosystemet og fiskebestandene.